

Nr 216

Av herr **Enarsson**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 4, med förslag till lag om kommunal beredskap m. m.*

(Lika lydande med motion nr 270 i Andra kammaren)

Under de senaste årtiondena har nya förvaltningsuppgifter av betydande omfattning pålagts landsting och primärkommuner. Särskilt i fråga om sjukvården för landstingens del och i fråga om skolväsende, socialvård, hälsovård och byggnadsväsende för primärkommunernas del har arbetsuppgifterna ökat i omfattning och antal. Därvid har kommunerna fått vidkännas betydande kostnadsökningar för dessa och andra uppgifter. Den genomsnittliga kommunala utdebiteringen i riket har också stigit år från år för att i år sannolikt uppgå till bortemot 16: 50 per skattekrona. Det sjunkande penningvärdet har samtidigt urholkat de skatteunderlagsgraderade speciella statsbidragen, så att de endast i ringa grad motsvarar den andel av kommunernas kostnader som ursprungligen avsetts. Variationerna i det lokala skatteunderlaget har medfört, att de stigande kostnaderna blivit mycket ojämnt fördelade på landets innevånare.

Högerpartiet har vid upprepade tillfällen och i skilda sammanhang framhållit sin principiella uppfattning att, då kommunerna av lämplighetsskäl ålägges att ombesörja verksamhet av i princip statlig karaktär, kostnaderna i det väsentliga bör bäras av staten och blott så mycket läggas på kommunerna som kan vara erforderligt för att verksamhet skall iakttagas vad utgifterna beträffar, och vi har också anhållit, att riksdagen skulle uttala sig för denna princip, detta senast vid föregående års riksdag.

Med anledning av att 1958 års skatteutjämningskommitté väntas avge sitt betänkande under innevarande år, avstår vi, i avvaktan på detta betänkande och de åtgärder vartill det kan föranleda, från att ånyo ställa detta yrkande. Vi finner det dock angeläget, att ingen mera betydande kostnadsövervältring äger rum från stat till kommuner under den tid som återstår till dess hithörande frågor blir föremål för samtidigt och allsidigt övervägande.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 4 till årets riksdag föreslås, att riksdagen skall dels antaga till propositionen fogat förslag om lag till kommunal beredskap, dels, jämlikt § 87 regeringsformen, antaga lag om skyldighet att upplåta inkvarteringsbostad i krig m. m. samt lag om ändring i civilförsvarslagen den 22 april 1960 (nr 74).

Vi har ingenting att erinra i annan mån än vad som föreslås beträffande

kostnadsfördelningen mellan stat och kommun i Förslag till Lag om kommunal beredskap 15 och 16 §§.

Förslaget till lagstiftning rör de uppgifter inom totalförsvaret, som skall fullgöras av kommunerna och som icke är specialreglerade i särskild lagstiftning. Uppgifterna hänför sig främst till sådana verksamhetsområden, vilka vid avgränsningen åren 1959 och 1960 av civilförsvarets uppgifter överfördes från detta till de ordinarie samhällsorganen. Det rör sig här dels om kostnader, som överföres från civilförsvaret till kommunerna, och dels om nya kostnader som får bäras av kommunerna.

Eftersom civilförsvarskostnader av oss uppfattas som klart statliga kostnader, är vi av den principiella uppfattningen, att endast en liten del bör åläggas kommunerna, när arbetsuppgifter av denna art överföres till dem.

Vi yrkar alltså att för åtgärder som föreslås åläggas kommunerna i 6 § tredje stycket i Förslag till Lag om kommunal beredskap samt åtgärder, som ålägges kommunerna jämlikt 7 § i samma lagförslag, skall kommun erhålla statsbidrag med 90 procent eller den större del av kostnadens belopp som Konungen medgiver, allt i den mån kostnaden kan anses skälig.

Vi vill i detta sammanhang erinra om att kommunalrättskommittén i sitt betänkande Kommunal beredskap (SOU 1962:7) enhälligt förordat, att statsbidrag till ovan nämnda kostnader, som ålägges kommunerna enligt 6 § i lagförslaget, skall utgå med lägst 90 procent.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställas,

att riksdagen måtte antaga det vid proposition nr 4 fogade

Förslag

till

Lag

om kommunal beredskap

med följande ändringar:

15 §.

För kostnad som kommunen fått vidkännas för åtgärd enligt 6 § tredje stycket äger kommunen erhålla statsbidrag med 90 procent eller den större del av kostnadens belopp som Konungen medgiver, allt i den mån kostnaden kan anses skälig.

Innan medel — — — mot kommunen.

16 §.

Har kommun jämlikt 7 § upprättat särskild plan, som godkänts av länsstyrelsen, äger kommunen erhålla statsbidrag med 90 procent eller den större del av kostnadens belopp som kan anses skälig.

Stockholm den 23 januari 1964

Arvid Enarsson